

MARIETTE
LINDSTEIN

SEKTEN PÅ DIMÖN

LÄRARHANDLEDNING

Text: Jenny Edvardsson

TILL DIG SOM ÄR LÄRARE

- Denna lärarhandledning är framtagen till Mariette Lindsteins bok
- *Sekten på Dimön* som är första delen i en trilogi (ViaTerra). De olika uppgifterna är tänkta att användas till elever på högstadiet och/eller gymnasiet.

Lärarhandledningen består av tre delar

I lärarhandledningen finns först en kort sammanfattning av boken. Sedan följer ett avsnitt om varför man ska läsa skönlitteratur. Därefter ges förslag på hur du kan introducera boken i en klass, följt av discussionsfrågor som kan användas under eller efter läsningen. Sist presenteras några olika skrivuppgifter.

KORT SAMMANFATTNING AV BOKEN

Sekten på Dimön handlar om Sofia Bauman som precis avslutat sina universitetsstudier. Hon får en inbjudan till ett föredrag med Franz Oswald, där han ska berätta om ViaTerra. Sofia blir nyfiken och hon anmäler sig och sin kompis Wilma. Snart sitter de på en båt som ska ta dem till Dimön, där föredraget ska äga rum. Sofia blir snart erbjuden jobb på Dimön och tackar ja. Allt börjar bra. Hon trivs med sitt jobb, med godset där hon både arbetar och med sin chef Franz. Men sakta men säkert förändras Franz. Han kräver mer och mer av sin personal och bestraffar dem som inte lyder honom men också de som misslyckas med de uppdrag som Franz ger dem. Sofia inser att hon måste fly men det går inte. Taggtrådsstängsel reses runt godset och ingen av personalen får lov att lämna området.

VARFÖR SKÖNLITTERATUR?

När man arbetar med skönlitteratur i klassrummet kan man få eleverna att ge sig in i världar som de vanligtvis inte möter. De kan få vara med om saker och händelser som det vanliga livet inte kan erbjuda och de kan få leva sig in i olika karaktärer och miljöer. De kan genom skönlitteraturen utmanas till nya tänkesätt och också öppna upp för nya perspektiv. Litteraturen kan alltså användas för att främja eleverna förmåga till inlevelse men också elevernas förståelse för andra människor. Detta är också uttalat i de styrdokument som finns för grundskola och gymnasieskola. Det står exempelvis så här i grundskolans läroplan och kursplanen för svenska:

"I undervisningen ska eleverna möta samt få kunskaper om skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om olika former av sakprosa. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden".

I gymnasieskolans läroplan och i avsnittet *Övergripande mål och riktlinjer* står det att eleverna *"kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje"*. Skönlitteratur ska alltså finnas med i undervisningen och kan så göra i alla ämnen, inte bara i svenskämnet.

I svenskämnets syfte lyfts skönlitteraturen än mer. Här står det att *"Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att använda skönlitteratur och andra typer av texter samt film och andra medier som källa till självinsikt och förståelse av andra människors erfarenheter, livsvillkor, tankar och föreställningsvärldar. Den ska utmana eleverna till nya tankesätt och öppna för nya perspektiv"*.

INTRODUCERA ROMANEN

När du introducerar en ny skönlitterär bok i klassrummet kan det vara bra att låta eleverna få fundera över boken och vad den ska handla om. Ett sätt är att utgå från titel, bild på omslag och den text som finns på bokens baksida.

Du låter alltså eleverna fundera över vad det är de ska läsa och de kan göra det genom följande frågor:

- Vad tänker du på när du hör titeln *Sekten på Dimön*?
- Vad föreställer bilden på omslaget?
- Vad tror du att boken kommer att handla om utifrån titel, bild på omslag och den text som finns på baksidan av boken?

Låt eleverna skriva ner sina svar individuellt. Därefter kan de få samtala två och två eller i mindre grupp. Avsluta med att lyfta upp elevernas tankar i helklass. Genom att arbeta på detta sätt skapas en förförståelse för boken och dess handling.

Ett annat sätt att introducera en bok är att högläsa ett kort stycke. Efter högläsningen får eleverna diskutera stycket i smågrupper. Diskussionerna kan utgå från frågorna:

- Vad handlar texten om?
- Vilka tankar väcker texten hos dig?
- Efter att ha lyssnat på texten, vad tror du att boken kommer att handla om?

Gruppers svar kan följas upp i helklass.

Förslagsvis kan prologen, som inleder romanen, läsas högt. Man kan också tänka att man högläser inledningen av kapitel 7 eller kapitel 9.

Prolog

Hon har legat vaken länge i mörkret. Hållit koll på tiden genom att räkna andetag. Ett andetag in tar tre sekunder. Ett andetag ut tar ytterligare tre. Sekunderna blir till minuter. Snart en timme. Då är det dags.

Mörkret är kompakt. Här syns inga skuggor, konturer eller siffror från någon klockradio. Hon känner sig tyngdlös där hon ligger, som om hon svävar. Men räknandet håller henne vaken, och hon är ändå alldeles för spänd för att somna nu. Tvivlet maler i bakhuvudet. Rädslan för att misslyckas får hennes nerver att gnissla som strängarna på en ostämd fiol. Ångesten har lagt sig som en suddig hinna över alla hennes tankar. Bäst att bara andas, inte tänka, bara vara där tills det är dags.

DISKUSSIONSFRÅGOR

Nedan följer ett antal frågor som är samlade under olika rubriker. De kan användas under och efter läsning. Tänk på att vissa begrepp kan behöva förklaras.

BOKENS HANDLING

- Vilken tid är det som skildras i romanen? Är det en kort eller lång period? Ge exempel från romanen.
- Vad tycker du om romanens inledning? Vilken stämning skapas och hur skapas den?
- Vilka är romanens centrala problem (konflikterna eller motsättningarna)? Varför är de centrala?
- Upplever du att det finns några vändpunkter? Vilka och hur skildras de?
- På vilket sätt är de centrala för romanens handling? Hur samspelar romanens titel med innehållet? Varför har författaren valt just denna titel på romanen? Vilka andra titlar skulle denna roman kunna ha? Ge några exempel och motivera dem.

BERÄTTARPERSPEKTIV

- Vilket berättarperspektiv används i romanen? Berättas den i första person (jag-form), i tredje person eller av en allvetande berättare?
- Hur ser du på berättargreppet med flera olika berättarröster? Hur påverkas din läsning av detta grepp? Tror du att du upplevt boken annorlunda om den exempelvis endast hade varit från Sofias perspektiv? Varför tror du att författaren har valt att skriva på detta sätt?

ROMANENS KARAKTÄRER

- Vem är bokens huvudperson? Beskriv honom eller henne.
- Finns det någon karaktär i boken som du kan identifiera dig med? Vem och vad är det som gör att du identifierar dig med henne/honom?
- Finns det några viktiga bipersoner? Vad är det som gör dem viktiga? Hur påverkar de handlingen?

MILJÖN

- Vilken betydelse har miljön för handlingen? Spelar den en viktig eller underordnad roll? Tänker du att romanen lika gärna kunde ha utspelat sig någon annanstans?

SPRÅK OCH STIL

- Hur upplever du romanens språk? Är det enkelt, svårt, poetiskt, beskrivande, konkret, värdeladdat...?
- Välj ut något citat som du tycker är typiskt för romanen utifrån språklig synvinkel. Visa sedan vad det typiska är.

TEMA OCH BUDSKAP

- Vilket är romanens tema?
- Har romanen något budskap? Hur tänker du?
- Kan författaren ha haft ett syfte med att skriva romanen? Vilket eller vilka?

ATT GÅ MED I EN SEKT

- Kan detta hända i verkligheten? Är det möjligt?
- Vem går med i en sekt tror du?
- Vad är det som gör att människorna på ViaTerra inte reser sig upp och går? Varför stannar de kvar när de dagligen blir bestraffade och ses ner på?
- Vad är det som gör att Sofia aldrig berättar för sina föräldrar hur illa det är?
- Hur kan man undgå att bli manipulerad?

SKRIVUPPGIFTER

Här nedan presenteras några olika skrivuppgifter. Eleverna kan få välja mellan dem eller så väljer du ut en av dem och låter alla arbeta med den.

VAD ÄR DET SOM GÖR SEKTEEN PÅ DIMÖN SÅ POPULÄR?

Du ska skriva en analys där du lyfter fram troliga orsaker till varför *Sekten på Dimön* blivit så populär. Du ska förklara orsakerna genom att ta hjälp av karaktärer och händelser i romanen och genom att diskutera berättartekniken och sättet den är skriven på.

MÖTE MED FÖRFATTAREN

Tänk dig att du får chansen att träffa författaren Mariette Lindstein. Vad skulle du vilja fråga henne? Det kan vara saker från boken, från hennes eget liv eller från hennes skrivande i stort. Skriv en text, där du först har med dina tankar kring *Sekten på Dimön* och därefter lyfter fram de frågor som du vill ställa. Du kan exempelvis inleda så här: *Jag har precis läst Sekten på Dimön. Boken handlar om...*

SKRIV EN INSÄNDARE - LÄGG NER SEKTEEN PÅ DIMÖN!

Du ska skriva en insändare där du argumenterar för att sekten på Dimön läggs ner. Din insändare ska bestå av följande delar:

- **Rubrik** som tydligt säger vad insändaren handlar om.
- **Inledning** som presenterar din tes (åsikt).
- **Argumentation** (olika argument som styrker din tes)
- En **avslutning** som innehåller en uppmaning till andra, en slutsats eller en fråga.
- **Signering** med namn eller signatur.

SEKTER - BRA ELLER DÅLIGT?

I denna uppgift ska du skriva en text som delvis påminner om dem som du kommer att möta på det nationella provet i svenska. I boken *Sekten på Dimön* av Mariette Lindstein får man följa Sofia som går med i sekten ViaTerra. Är det positivt eller negativt med sekter? På webbplatsen Dagens fråga pågår en debatt om sekter. Redaktionen ber läsarna bidra med debattinlägg och du bestämmer dig för att medverka. Syftet med debattinlägget är att väcka intresse för frågan och att övertyga läsarna.

Skriv ditt debattinlägg. Ta ställning till om sekter är något positivt eller negativt och argumentera utförligt för din åsikt. Presentera något från Lindsteins bok som är relevant för din argumentation. Tänk på att läsarna inte har tagit del av romanen.

JAG-ÄR-DIKT

Du ska få skriva en dikt på fem rader. I dikten ska du låtas vara en av karaktärerna från romanen. Dikten är uppbyggd med en tydlig struktur, där varje rad redan har en bestämd inledning.

Så här ska de fem raderna inledas:

Jag är...

Jag tycker...

Varför...

Jag borde...

Jag önskar...

När du skrivit din dikt sätter du dig med tre andra från klassen. Ni läser upp era dikter för varandra. Fundera över om ni utgått från samma karaktär, om ni tagit upp samma saker, om beskrivningar påminner om varandra eller om det helt enkelt är så att ni tagit upp helt olika saker. Förklara för de andra i gruppen hur du tänkte när du skapade din dikt. Vad var det som gjorde att du valde ut just de ord som du skrev in i dikten?

 FORUM bokförlag

.....
• Lärarhandledningen är framtagen av Jenny Edvardsson som arbetar som
• gymnasielärare i svenska och historia vid Wendesgymnasiet i Kristianstad.
• Jenny skriver om sitt arbete och delar med sig av tips och material på blog-
• gen Jenny på Wendes, jennypawendes.blogspot.se.
•
.....